

List izhaja vsak
3 mesece L. 22.
I. 6.50 več.
v širokosti 1 k
alce, zahvalo
na prvi strani L. 2.

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Te-
lefon 11-57. Dopolni naj se pošilja izključno uredništva, oglaš, reklame
način in denar pa upravnisti. Rokopisi se ne vračajo. Neprimerno
pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk: Tiskarna
Podružništvo v Gorici: ulica Glavni Carducci 17, L. n. — Telef. 11. 377.
Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Pismo iz Bolgarske

SOFIJA, 24. dec. 1927.

Pred enim tednom, t. j. zadnjem soboto, se je podala skupina poslanec narodnega saborja v dvor, da izroči kralju odgovor na njegov prestolni govor. Skupina je štela 46 poslancev in vodil jo je predsednik saborja g. Cankov. More se reči, da je imel letos ta čin zelo svečan značaj kakor že mnogo let ne.

Kralj Boris je imel tem povodom govor, ki je vzbudil občo pozornost ne le zato, ker je šlo za vladarjevo osebo, temveč tudi in predvsem radi vsebine same. Govor kralja Borisa ni bil le odgovor na govore posameznih poslancev, temveč je bil tudi formulacija določenega političnega in gospodarskega programa. Glavni del izvajanja se je nanašal na gospodarske težkoče, s katerimi se mora boriti današnja Bolgarska. Te težkoče so zelo vznemirljive posebno sedaj, ko je Družba narodov odklonila prošnjo bolgarske vlade, da bi prevzela garancijo za mednarodno konsolidacijsko posojilo, ki se je smatralo za edini izhod iz sedanje velike krize. Kralj Boris je naslovil celemu saborju poziv, naj dela "enodušno, trezno in z vsemi močmi" za gospodarsko povzdigo dežele.

V javnosti pa je izzvalo posebno pozornost dejstvo, da se je podalo v dvor tudi več odličnih članov opozicije. Splošno se sodi, da je to v zvezi s skorajšnjimi spremembami v vladi. Sedanja vlada je vlada stranke Demokratskega zgovora, a spremembe, ki se napovedujejo, bi obstojale v tem, da bi se vlada pretvorila v vlado široke narodne koalicije. O taki koaliciji se sicer govori in piše tukaj že več tednov, posebno pa v zadnjem času po neuspehu ministra Molova v Ženevi glede konsolidacijskega posojila. Kralj je imel dva pogovora z voditeljem demokratskega Malinovim, kateri mu je baje z največjo iskrenostjo in zelo obzirno obrazložil svoje mnenje o vseh vprašanih notranje in zunanje politike Bolgarske. Posebno strogo je kritiziral Malinov politiko sedanje vlade, pri čemer je prišel do zaključka, da je neobhodno potrebno, da se sestavi vlada iz članov združenih narodnih strank.

Podobne izjave so podali tudi zastopniki drugih opozicijskih strank. Zemljoradniki so dodali k svoji politični izjavi še izjavo lojalnosti, zagotavljajoč kralju, da je njihova stranka pretrgala vsako zvezo s komunisti. Podobno zagotovilo je dala tudi rokodelska stranka, katero so tudi imeli na sumu, da deluje v tesnem sporazumu s komunisti.

Vse te stvari so se seveda obširno komentirale in razlagale v javnosti in časopisju v tej ali oni smeri, večinoma pa v smislu, da so to nevarljivi znaki blizajočih se velikih sprememb. Posebno prevladuje to mnenje med liberalci in demokrati, za katere je z vsakim dnem bolj jasno, da je moč sedanje vlade omajana in izpodkopana že radi tega, ker že predolgo obstoja, in zato pritiskajo, naj bi se obrazilo nova vlada, ki bi jo sestavljali močje iz opozicijskih vrst.

Toda netočno bi bilo misliti, da si želi sprememb v vladi le opozicija. Značilno za sedanji notranjopolitični položaj je marveč tudi dejstvo, da svetuje kralju, naj se sestavi nova vlada, tudi bivši ministrski predsednik Cankov, ki je danes voditelj radikalnega krila demokratskega zgovora. Tako ni enodušnosti niti v vladi stranki sami. To prizadevanje g. Cankova pa se tolači pretežno kot politična spletkarja, katere naj bi pripomogla Cankovu, da bi prišel zopet on do oblasti. Po tej razlagi računa Cankov s tem, da bi v vladi, katere bi bila sestavljena iz opozicijskega, prišlo v kratkem do nepopraviljivih sporov, in tedaj bi bil edini izhod iz položaja on, Cankov.

Take so bile želje in prerokovanja po izročitvi odgovora saborja v dvoru. Vendar pa se je kmalu izkazalo, da so bile vse slične kombinacije preuranjene, kajti do sedaj se drži kralj

proti vsem tem nasvetom zelo rezervirano.

Te dni se je vršil v sofijem gledališču Renaissance kongres omladine demokratskega zgovora. Pri otvoritvi kongresa je prišlo do burnih prizorov, kateri so dokazali, da — kot stari — tudi mladi "zgovorniki" ne živijo v miru in slogi in da preživlja težko krizo tudi naraščaj. Kongresu je prisostvoval tudi ministrski predsednik Ljapčev, toda mnogi govorniki so ga napadali tako hudo, da je že zapretil, da zapusti takoj zborovanje. Govor g. Cankova pa je bil pospremljen s čestim ploskanjem.

Med vsemi bolgarskimi strankami posvečajo bolgarskim manjšinam onstran državnih mej največjo pozornost socialisti. Stalna napetost med bolgarskim prebivalstvom in vlado dojem narodom v grški Makedoniji in Trakiji, kakor tudi v Dobruži, ki je bila ob koncu svetovne vojne odstopljena Rumunski, je dala bolgarski socialni demokraciji povod za posredovanje pri izvršnem odboru druge internacionale, naj bi se poslala v omenjene kraje posebna komisija, katere bi potem natančno obvestila vso evropsko javnost o praviem položaju prizadetih bolgarskih manjšin.

Pokrajinski gospodarski svet

pričnejo delovati s 1. januarja

RIM, 27. Kakor smo že večkrat poročali, pričnejo s 1. januarja s svojim rednim delovanjem novi pokrajinski gospodarski svet. Ker so predsedniki gospodarskih svetov prefekti posameznih pokrajin, ni bilo tedaj potrebno nobeno posebno imenovanje predsednikov, imenovani pred nekaj tedni podpredsedniki gospodarskih svetov v posameznih pokrajinah. Preostaja torej samo še imenovanje predsednikov posameznih sekcij in članov posameznih svetov, ki bodo predlagani od korporativnih organov.

Z nedavnim ukrepom je imenoval minister za narodno gospodarstvo, v sporazumu z ministrom za nostranje zadeve, za enkrat predsednike sekcij v 27 pokrajinah, med katerimi sta tudi reška in zadrška. V reški pokrajini je bil imenovan za predsednika poljedelske in gozdne sekcije Guido Premuda, za predsednika industrijske sekcije Josip Filippi, za predsednika trgovinske sekcije Emil Polich, za pomorsko sekcijo pa Anton Valli.

V zadrski pokrajini je bil imenovan za predsednika poljedelske in gozdne sekcije Jer industrijske in trgovinske sekcije Alojzij Crespi.

Novoletna voščila fašistovskega vodstva

kralju in načelniku vlade

RIM, 27. V nedeljo, 1. januarja, se bo podalo vodstvo fašistovske stranke ob 10. uri v palačo Viminale, da izrazi predsedniku vlade novoletna voščila stranke. Ob isti priliki bo generalni tajnik stranke on. Turati izročil on. Mussoliniju prvo člansko izkaznico fašistovske stranke za leto 1928. Popoldne se bo podalo strankino vodstvo na Kvirinal, da poda kralju novoletna voščila.

Stalni žitni odbor

za povzdigo poljedelske produkcije

RIM, 27. V dneh 19., 20. in 21. m. so se vršile pod predsedstvom podpredsednika on. Beluzza tri seje stalnega žitnega odbora. Minister Belluzzo je poročal odboru o delovanju, katero so razvile pokrajinske komisije za žitno propagando. Odbor je razpravljal o raznih tehničnih vprašanjih, katere je treba razrešiti v svrhu povzdige žitne produkcije. On. Mussolini, ki je predsednik stalnega žitnega odbora, je odobril vse tozadevne predloge in sklepe.

Osrednji intersindakalni odbor

RIM, 27. V četrtek zjutraj se bo sestal k seji osrednji intersindakalni odbor. Seji bo predsedoval on. Turati.

Churchillove izjave

radi stabilizacije šole

RIM, 27. On. Mussoliniju prihajajo še vedno častitke iz vseh krajev sveta radi izvršene stabilizacije lire in povratka k zlati valuti. Načelniku italijanske vlade je častital tudi angleški finančni minister Winston Churchill, ki je tako-le brzojavil:

"Odkritosrčne častitke k važnemu in prijetnemu naznanju, da je bil tudi v Italiji uveden standard zlata, ki krona Vaše veliko delo za obnovo italijanskih financ. — Winston Churchill, finančni minister."

Odvetniki med Italijo in Grško

Po rimskem obisku ministra Mihalakopulos

RIM, 27. Iz Aten poročajo tukajšnjim listom, da je sestanek med on. Mussolinijem in grškim zunanjim ministrom Mihalakopulosom dal inozemskemu tisku povod za najrazličnejša ugiibanja in domneve. Nekateri listi so celo pisali, da je Mihalakopulos prišel v Rim, da se domeni glede prijateljske in arbitražne pogodbe, ki naj bi se sklenila čim prej.

Te vesti atenska vlada ni suhoparno dementirala, pač pa je poluradni tisk obrazložil, da hoče grška republika živeti v sporazumu z vsemi državami in da ne bo sedaj sklepala nikakih posebnih pogodb z enim ali drugim.

Nekateri rimski listi naglašajo, da je bila Italija še pred nedavnim prav malo upoštevana na Grškem. V zadnjem času pa se je v tem pogledu marsikaj spremenilo. Grki, ki so imeli prej ušesa samo za London in oči samo za Pariz, gledajo sedaj tudi na Italijo kot na faktor, s katerim treba računati. Odnosaji med Italijo in Grško se postopoma boljajo, čeprav se mnogi monarhisti in tudi skrajneži v republikanskem taboru s tem novim dejstvom nočejo še sprijazniti. Negotovost glede nadaljnjega razvoja italijansko-albanskih odnosov, tako poročajo iz Aten, bi zamogla morda nastati samo v slučaju, da se Venizelos spet povrne na aktivno politično polje.

Kar se sedanega položaja tiče, je vsekakor preuranjeno govoriti o paktih in dogovorih. Ugotoviti je treba le, da se odnosaji med Rimom in Atenami vztrajno boljajo.

Odlikovanje gen. Badoglija

na romunskem poslanstvu v Rimu

RIM, 27. Včeraj zvečer je priredilo romunsko poslanstvo pri Kvirinalu na čast gen. Badoglija svečan obred in sprejem, tekom katerega je izročil kišinevski župan poslanec Pantea generalu Badogliju diplomu častnega občana in lastninsko listino vile, katero je kišinevsko prebivalstvo v znak zahvale italijanskemu generalu.

Kakor znano, se je general Badoglio mudil svojčas v posebni misli na Romunskem in je sodeloval pri ratifikaciji pogodbe, s katero Italija priznava aneksijo Besarabije s strani Romunije.

Pomilostitev

FIRENZE, 27. Nekaj Antonio Gennaro Giacomo iz Terlizija (Bari) je bil v oktobru obsojen radi žaljenja prvega ministra na eno leto in tri mesece ječe. Vložil je na načelnika vlade prošnjo, naj bi mu kazen odpustil, ker obžaluje svoje dejanje. On. Mussolini je prošnjo sprejel in državno pravdnistvo je včeraj dobilo brzojavno potom nalog, naj obsojenega takoj izpusti na svobodo.

Razpustitev zbora častnikov javne varnosti

RIM, 27. «Gazzetta Ufficiale» prinaša kr. ukaz-zakon, s katerim se, počenši s 1. januarja 1928, razpušča zbor častnikov javne varnosti. Ukinejo se tudi višji inšpektorat za javno varnost ter poveljstva j. v. divizij in tenenc v posameznih pokrajinskih kraljevine.

Velika nesreča v Marmarskem morju

ANGORA, 27. V Marmarskem morju sta trčili turški ladji «Marmara» in «Sevindje». Ladja «Sevindje» se je potopila in z njo 20 mornarjev.

Generalno ravnanje za profesionalne šole

pri naučnem ministrstvu

RIM, 27. V sporazumu s finančnim ministrom je bilo sklenjeno na predlog naučnega ministra, da se pri naučnem ministrstvu v Rimu ustanovi generalno ravnanje za profesionalne šole.

Do sedaj so bile profesionalne šole podrejene ministrstvu za narodno gospodarstvo. Na poslednjem zasedanju ministrskega sveta pa je bilo sklenjeno, na pobudo velikega fašistovskega sveta, da preide vodstvo profesionalnih šol na naučno ministrstvo. Zato je postala potrebna, poleg že obstoječih, ustanovitev novega generalnega ravnanja za profesionalno ministrstvo.

Notranji dolg v Italiji in drugod

RIM, 27. Agencija «Volta» primerja državni dolg Anglije, Francije in Amerike z državnim dolgom Italije in prihaja do zaključka, da znaša del notranjega državnega dolga, ki odpade v Italiji na vsakega državljanca, 14% onega dela, ki odpade na posameznega državljanca v Angliji, 34% v Franciji in 75% onega dela, ki odpade v Združenih državah na posameznega državljanca.

V Italiji znaša del notranjega državnega dolga, ki odpade na vsakega državljanca, 2240 papirnatih, oziroma 630 zlatih lir.

Poročilo seizmografskega zavoda Bendandi o potresu v Rimu

FAENZA, 27. Seizmografski zavod Bendandi poroča, da je potresno gibanje, ki je bilo svojčas že naznanjeno, prišlo včeraj do izraza. Seizmografski aparati zavoda so zaznamovali včeraj ob 16.8 močan potresni sunek, katerega središče je bilo kakih 300 km proti jugu.

Zaščitnica malih Italijank

RIM, 27. Kakor doznava «Informatore della Stampa», so nekatere osebe postavile predlog, naj se izbere za zaščitnico «Pikolih Italijank» bojevitica svetnice Ivana Orleanska. Ta predlog pa je naletel na odpor drugih oseb, ki so pripomnile, da tudi Italiji ne primanjkuje svetih junakinj, pod katerih zaščito bi se lahko postavile male Italijanke. Zato izgleda, da bo njihova zaščitnica postala sveta Katerina iz Sienne.

Brat kardinala Gasparrija umrl

RIM, 27. V bolnišnici «Fatebenefratelli» je včeraj umrl g. Oracj Gasparri, brat vatikanskega državnega tajnika.

Velika tatvina v brzojavku

GENOVA, 27. Včeraj ponoči se je dogodila v brzojavku na progi Milan-Genova velika tatvina. Čehoslovski trgovec Filip Vies je vstopil na milanski postaji na vlak, ki je bil namenjen v Genovo. Ko sta se Vies in njegova žena za trenutek odznanila iz kupeja, jima je neznanec ukradel majhen kovčeg, v katerem se je nahajalo za kakšnih 55.000 lir draguljev, ki so bili last trgovčeve žene.

Samomor mladenke

RIM, 27. Danes ob 11.30 pred polnoč je skočila v trenutku odsotnosti svojih starišev 18-letna Marčela Fornari s tretjega nadstropja hiše v ulici Giulio Cesare, v kateri se nahaja njeno stanovanje. Nesrečnica je obležala mrtva na tleh. K obupnemu koraku jo je prignala nevrastenija, na kateri je že dolgo bolehal.

Tročki bo klonil Stalinu?

BERLIN, 27. Kakor poročajo iz Moskve, bo Trocki, kapituliral pred svojim nasprotnikom Stalinom, kakor so to že storili njegovi tovariši. Vendar pa manjkajo natančnejši podatki, iz katerih bi se dalo sklepati, ali odgovarja ta vest resnici.

NETOČNA VEST

LJUBLJANA, 27. Vest, katero so prinesli nekateri jugoslovanski listi, da so namreč bili nekateri slovanski učitelji iz Judijake Krajine sprejeti v kontraktualno učiteljsko službo v Sloveniji, je bila od kompetentne strani dementirana in od listov preklicana.

Trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Nemčijo

je stopila včeraj v veljavo

BEOGRAD, 27. Glasom sporazuma med beograjsko in berlinsko vlado je stopila v današnjem dnem v veljavo trgovinska pogodba, ki je bila pred nedavnim sklenjena med Jugoslavijo in Nemčijo.

Seja ministrskega sveta v Beogradu

BEOGRAD, 27. Ministrski svet se je nočjo sestal k seji, na kateri je razpravljal pred vsem o razmerah v Južni Srbiji. Nato je minister pravde dr. Subotić obrazložil spor, ki je nastal glede sodnijskih plač v sekciji zakonodajnega odbora. Ministrski svet je določil, da se bo spor rešil v sodnijskem zakonu samem.

Proslave stoletnice ustanovitve Matice Srpske, ki se bo pričela jutri v Novem Sadu, se bo udeležil tudi kralj. Vlado bo zastopalo več ministrov. Na proslavi 50-letnice osvoboditve Piroti bo vlado zastopal Velja Popović.

Ministrski svet je razpravljal še o raznih drugih vprašanjih.

Zaključitev zanimivega procesa v Beogradu

BEOGRAD, 27. Danes je sodišče I. stopnje v Beogradu izreklo razsodbo v senzacionalnem procesu proti blagajniku notranjega ministrstva Stepiću. Za razsodbo je vladalo v beograjski javnosti veliko zanimanje, ker je bil Stepić splošno znan kot lahkotivec, ki je razpisal denar na debelo. Stepić je do zadnjega trdil, da ni prav nič kriv. Sodniki pa mu niso verjeli, zakaj obsodili so ga na 23 let ječe. Odsedel bo samo 20 let, kolikor določa zakon kot maksimalno kazen.

Teroristični atentat v Buenos Airesu

Dve osebi ubiti in 18 ranjenih radi eksplozije bombe - 70 aretacij

BUENOS AIRES, 27. Včeraj je v bližini poslopja «National City Bank» eksplodirala bomba, ki so jo vrgli teroristi. Drobci so ubili dve osebi, 18 pa več ali manj nevarno ranili, med njimi 4 ženske. V bolnišnici je pozneje podlegel ranam, zadobljenim pri eksploziji, neki Manuel Toboada, o katerem sumijo, da je bil med zločinci, ki so vrgli bombo. Do sedaj je policija aretirala 70 osumljenih oseb.

Strahovita eksplozija

v Tientsinu

PARIZ, 27. Glasom poročil iz Pekinga, je eksplodiralo veliko skladišče družbe «Standard Oil Company» v Tientsinu, z vsemi svojimi rezervoarji in delavnicami. Mesto Tientsin je zavito v gost črn dim. Požar je izbruhnil radi eksplozije skladišče municije, ki se nahaja v bližini skladišča družbe «Standard Oil Company». Številna poslopja belgijske koncesije so uničena. Natančno število človeških žrtev ni še popolnoma znano, kakor tudi še ni natančno določen obseg grozovite katastrofe, zakaj še vedno vlada v mestu med prebivalstvom grozovita panika. «Standard Oil Company» bo, vsaj za enkrat, primorana opustiti vse svoje delovanje na severnem Kitajskem.

Materialno škodo cenijo na več nego 50 milijonov dolarjev.

Jugoslovensko posojilo v Londonu

LONDON, 27. Poročila iz Beograda javljajo, da bo v kratkem razpisano na londonskem denarnem trgu posojilo v znesku 20 milijonov funtov šterlingov, namenjeno za izboljšanje gospodarskega položaja in za razvoj železniškega prometa v Jugoslaviji.

Požar uničil naselbino

AOSTA, 27. Strahovit požar, ki je nastal iz do sedaj še ne pojasnenih razlogov, je uničil naselbino Crou, ki leži ob obrobni obširne gozda, 1600 metrov nad morjem, v dolini Velikega Sv. Bernarda. Samo cerkvi sv. Roka, katere zvonček je tekem požara zaman klical na pomaganje, je požar prizanesel.

Usoda letalke Grayson

in njenih spremljevalcev še vedno zavita v tajnost - Dva parnika in en zrakoplov iščejo ponesrečene

PARIZ, 27. Vest, ki je včeraj dospela iz Halifaxa, da je letalo Amerikanke Grayson, ki je nameravala preleteti Atlantski ocean, moralo pristati radi nevihte pri Peščenem otoku v Kanadi, žalibog ne odgovarja resnici. O pogumni letalki in njenih spremljevalcih do sedaj ni še nikakega sledu. Letalo je res letelo nad Peščenim otokom, a ni pristalo, marveč se je po par krogih okoli obrežja obrnilo proti severovzhodu in izgubilo v megli. Kakor zatrjujejo tamošnji ribiči, je letalo letelo čisto nizko, tako da se je zdelo, kakor da letalki iščejo pripravno mesto, da bi pristali. Nad otokom je visela gosta megla in morje je bilo razburkano. Ker parniki, ki križarijo v bližini mesta, kjer je letalo dozdnevno pristalo, niso našli o njem nikakega sledu, se domneva, da letalki niso pristali daleč od obale. Morje je še vedno razburkano, zato je malo upanja, da bi se letalo moglo vzdržati na površju.

Medtem je bil ustanovljen v New Yorku poseben odbor za pomoč pogrešanim letalcem. Vladi Združenih držav in Kanade sta obljubili, da bosta z vsemi sredstvi sodelovali z odborom. Poizvedovanja so bila osredotočena v okolico rtiča Cod, kjer se domneva, da je letalo pristalo. Če je ta domneva utemeljena, je upanje, da bodo našli letalce, seveda pod pogojem, da se letalo ni potopilo. Če je pa letalo pristalo bolj proti severu, v bližini Nove Škotske, kakor bi se dalo sklepati po radiotelegrafičnem poročilu postaje na rtiču Sable Island, potem je upanje, da bodo letalki rešeni, veliko manjše.

Ameriško ministrstvo za mornarico je odredilo, da sta dva parnika odpulja na poizvedovanje. Parnika spremlja vojaški zrakoplov. Tudi nekatere zasebne ladje iščejo ponesrečene letalce.

WASHINGTON, 27. Zrakoplov «Los Angeles» je odplul po nalogu mornariškega ministrstva, da poišče ponesrečeno letalko Grayson in tovariše. Zrakoplov je odplul danes zjutraj in se bo povrnil še tekom noči, ko bo natančno pregledal progo, po kateri je imelo leteti letalo Graysonove.

Huda zima na Angleškem

LONDON, 27. Po vsej Angliji je pritisnila tako ostru zima in je zapadel tako visok sneg, da kaj takšnega ne pomnijo že celih 50 let. Železniške in avtomobilske proge so skoraj povsod pretrgane in mnogo vlakov se je moralo ustaviti sredi poti. Potniki so se morali podati peš do najbližjih bivališč. Tudi telefonske in brzojavne žice so se na mnogih krajih pretrgale pod težo snega; za njihovo popravilo bodo potrebni ogromni zneski. Vse sportne prireditve so odpovedane. Ponekod je snežna odeja postala že 3 metre debela.

Venizelos bo odpotoval v Pariz

ATENE, 27. Venizelos naznanja, da je definitivno opustil misel za kandidaturu na predsedniško mesto, in sicer radi slabotnega zdravja. Venizelos namerava odpotovati 10. januarja v Pariz, kjer se bo ustavil dalje časa, in upa da se mu bo zdravje povrnilo.

Žalostna smrt v blatu

S. ANGELO MUSSARO, 27. S. Angelo Mussaro je morda edina občina v Siciliji, ki nima vozne poti; zato gledajo prebivalci vsako leto s strahom v bližajočo se zimo, ker jih popolnoma odreže od ostalega sveta. 27. t. m. zvečer se je kmet Salvatore Antonucci vračal na oslu proti domu, toda v bližini svoje vasi je zasel v tako globoko blato, da je z oslom običal v blatu, kjer je oba čakal grozen konec. Zjutraj so kmetje našli Antonuccijskega mrtvega v blatu. Tudi žival je bila pogrnjena.

Nov konzulat v Splitu

SPLIT, 27. Ustanovljen je bil tukaj nov konzulat republike Bolivije. Za konzula je bil imenovan jugoslovanski izseljenec Anton Tonelić.

